

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.2.2016
SWD(2016) 14 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Ratifikacija in izvajanje Minamatske konvencije o živem srebru

Spremni dokument

**k predlogu Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živem srebru in razveljavitvi
Uredbe (ES) št. 1102/2008**

{COM(2016) 39 final}
{SWD(2016) 17 final}
{SWD(2016) 18 final}

A. Ukrepanje

Zakaj je potrebno? Kaj je težava, ki se obravnava? Največ 11 vrstic

Izpostavljenost živemu srebru, zlasti prek uživanja okuženih rib, lahko škoduje možganom, pljučem, ledvicam in imunskemu sistemu. EU je že sprejela ukrepe za reševanje težave z zmanjševanjem emisij živega srebra in uporabe živega srebra v gospodinjstvih. Vendar pa zaradi globalne narave težav z živim srebrom EU sama svojim državljanom ne more zagotoviti zadostne zaščite, saj je izpostavljenost živemu srebru v veliki meri posledica emisij, ki izvirajo iz drugih delov sveta. Zato je EU dejavno podprla mednarodna pogajanja za globalni sporazum o žvem srebru in podpisala Minamatsko konvencijo o žvem srebru. Dokler Minamatske konvencije ne ratificira vsaj 50 pogodbenic, ta ne začne veljati, kar pomeni, da se težava ne odpravlja na svetovni ravni. Opredeljenih je bilo šest področij, na katerih zakonodaja EU trenutno ni prilagojena Minamatski konvenciji. Ta področja zadevajo (1) uvoz kovinskega živega srebra, (2) izvoz proizvodov, ki vsebujejo dodano živo srebro, (3) obstoječo uporabo živega srebra v industrijskih postopkih, (4) novo uporabo živega srebra v proizvodih in postopkih, (5) obrtniško kopanje zlata in kopanje zlata v majhnem obsegu ter (6) uporabo zobnega amalgama.

Kaj naj bi ta pobuda po pričakovanjih dosegla? Največ 8 vrstic

Reševanje problema živega srebra na mednarodni ravni bi dopolnilo obstoječe ukrepe EU ter omogočilo znatno zmanjšanje onesnaženja z živim srebrom na ravni EU in svetovni ravni ter čezmejnega prevoza živega srebra v EU. Srednje- do dolgoročno bi to zmanjšalo kontaminacijo z živim srebrom v prehranski verigi.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU? Največ 7 vrstic

Zaradi čezmejne narave onesnaževanja z živim srebrom je potrebno ukrepanje na svetovni ravni. Da bi Konvencija začela veljati in pridobila globalno podporo, je potrebna ratifikacija s strani EU in držav članic. Poleg tega so nekateri vidiki, ki jih ureja Minamatska konvencija (npr. trgovanje s proizvodi, ki vsebujejo živo srebro), bodisi v izključni pristojnosti EU bodisi bi vplivali na njen pravni red in jih je zato mogoče obravnavati samo na ravni EU. Čeprav so se vse države članice zavezale k ratifikaciji Minamatske konvencije, to lahko storijo šele po tem, ko jo prenese in ratificira EU.

B. Rešitve

Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so bile preučene? Ali obstaja najprimernejša možnost ali ne? Zakaj? Največ 14 vrstic

Prenos mednarodnega prava je mogoče doseči le po zakonodajni poti. Glede na obseg pravnega reda EU o žvem srebru in glede na to, da je Minamatska konvencija v veliki meri povzeta po pravu EU, ratifikacija s strani EU zahteva le majhne zakonodajne posege. Možnosti so zasnovane tako, da obravnavajo šest področij, na katerih obstajajo zakonodajne vrzeli. Na splošno predvidevajo minimalne spremembe, potrebne za ratifikacijo Minamatske konvencije, ali pa Konvencijo presegajo in predvidevajo strožji pristop. Najprimernejša možnost povezuje omejitve trgovanja z živim srebrom in živosrebovimi spojinami, prepoved dajanja na trg novih proizvodov in industrijskih postopkov, pri katerih se uporablja živo srebro, omejitve uporabe živega srebra v nekaterih proizvodnih postopkih in omejevalne pogoje za uporabo zobnega amalgama. Zajema predvsem ukrepe, ki ustrezajo minimalnim spremembam, potrebnim za ratifikacijo, vendar vključuje tudi nekoliko strožje ukrepe v zvezi z novo uporabo živega srebra in zobnega amalgama. V zvezi z zobnim amalgamom, za katerega vlada največji javni interes, je bilo sklenjeno, da prepoved zobnega amalgama, ki ji je bila javnost naklonjena, glede na mnenja znanstvenih odborov EU za zdravstvena in okoljska tveganja ni sorazmeren ukrep, zato ta možnost ni bila sprejeta.

Kdo podpira katero možnost? Največ 7 vrstic

Podpora za ratifikacijo in izvajanje Minamatske konvencije je široka. Na splošno se odgovori posameznikov in organizacij niso pomembno razlikovali, večina (39–85 %) se je odločila za strožji pristop pri prenosu Konvencije. Majhno število anketirancev (2–12 %) pa se je zavzelo za manj strog pristop. V zvezi z uporabo živega srebra v industrijskih postopkih posamezniki in nevladne organizacije izražajo široko podporo popolni prepovedi, tretjina organizacij iz zasebnega sektorja pa poziva k milejšemu pristopu. V zvezi z zobnim amalgamom velika večina posameznikov in nevladnih organizacij podpira prepoved, malo manj kot polovica organizacij iz zasebnega sektorja pa se zavzema za milejši pristop.

C. Učinki najprimernejše možnosti

Katere so koristi najprimernejše možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)? Največ 12 vrstic

Glavne koristi bodo posledica začetka veljavnosti in uporabe Konvencije s strani tretjih držav. Zmanjšale se bodo svetovne emisije živega srebra, dolgoročno pa tudi kontaminacija prehranjevalne verige na svetovni ravni in na ravni EU. Poleg tega bo najboljša možnost za posodobitev pravnega reda povzročila drastično zmanjšanje izpustov živega srebra v blato in vodo. Pričakuje se ustvarjanje delovnih mest v podjetjih, dejavnih pri proizvodnji, vgradnji in vzdrževanju ločevalnikov amalgama ali specializiranih za ravnanje z odpadki z živim srebrom.

Kakšni so stroški najprimernejše možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)? Največ 12 vrstic

Skupni stroški najprimernejšega scenarija so ocenjeni na 13–135 milijonov EUR na leto. Največji ekonomski učinek se pričakuje v sektorju proizvodnje kemikalij, kjer se trenutno v dveh nemških obratih za proizvodnjo alkoholatov, ki se uporabljajo v različnih katalitskih postopkih, izvaja postopek z uporabo živega srebra. Scenarij pušča odprto vprašanje, ali bosta ta dva industrijski obrata v bližnji prihodnosti prešla na postopke brez živega srebra, kar je odvisno od tega, kakšne ukrepe bo sprejela Nemčija ali (na prostovoljni osnovi) industrija. Zato je razpon stroškov za to možnost (3–77 milijonov EUR/leto) velik. Dodatni stroški v višini 10–58 milijonov EUR/leto so povezani z vgradnjo in vzdrževanjem ločevalnikov amalgama v zobozdravstvenih ustanovah.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP in mikropodjetja? Največ 8 vrstic

Na MSP in mikropodjetja najprimernejše možnosti ne bodo znatno vplivale, razen na tiste zobozdravnike, ki še niso opremljeni z amalgamatorji in ločevalniki amalgama.

Tretjina držav, ki spoštuje Konvencijo, bo uporabljala standarde, podobne tistim, ki trenutno veljajo v EU, kar bo prispevalo k vzpostavitvi enakih konkurenčnih pogojev za dejavnosti, pri katerih se uporablja živo srebro in proizvajajo njegove emisije.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave? Največ 4 vrstic

Ratifikacija Konvencije o živem srebru s strani EU ne bi prinesla velike upravne obremenitve ali učinkov na nacionalne proračune. Olajšala bi ratifikacijo s strani držav članic, ki so se k njej zavezale.

Ali bo prišlo do drugih znatnih učinkov? Največ 6 vrstic

Z začetkom veljavnosti Konvencije naj bi se odprli trgi za ekološko industrijo EU in zagotovila podpora trgovini s proizvodi EU, ki že izpolnjujejo zahteve o nizki vsebnosti živega srebra ali neuporabi živega srebra iz Minamatske konvencije.

D. Nadaljnji ukrepi

Kdaj bo politika revidirana? Največ 4 vrstic

Ker bo globalna razsežnost pomemben vidik vsake ocene politike o živem srebru, bo EU svojo politiko pregledala skupaj z oceno učinkovitosti Konvencije, ki naj bi bila opravljena leta 2023.